

Φωτ: Αργέο Φ.Ο.Π.Υ.Α.

Φωτ: Αργέο Φ.Ο.Π.Υ.Α.

Φωτ: Αργέο Φ.Ο.Π.Υ.Α.

Φωτ: Αργέο Φ.Ο.Π.Υ.Α.

Ημερολόγιο 2015

*Γνωριμία με τη βιοποικιλότητα της προστατευόμενης περιοχής
όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού*

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστου

Ο Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστου είναι αρμόδιος για τη διατήρηση, την προστασία και τη διαχείριση της Προστατευόμενης Περιοχής του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστου. Διοικείται από 11 μελές Δ.Σ. που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. και αποτελείται από εκπροσώπους υπουργείων, της αυτοδιοίκησης, τοπικών φορέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων.

- Η προστατευόμενη περιοχή καταλαμβάνει έκταση **1.140.892 στρέμματα** και περιλαμβάνει πέντε περιοχές που έχουν ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο «**NATURA 2000**».

(ΕΖΔ: Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, ΖΕΠ: Ζώνες Ειδικής Προστασίας Ορνιθοπανίδας):

ΕΖΔ - Λιμνοθάλασσα Μουστου (GR 2520003)

ΕΖΔ - Μονή Ελώνης και Χαράδρα Λεωνιδίου (GR 2520005)

ΕΖΔ - Κορυφές όρους Πάρνωνα και περιοχή Μονής Μαλεβής (GR 2520006)

ΕΖΔ - Όρη Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κορακιά, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα & Περιοχή Μονεμβάσις (GR 2540001)

ΖΕΠ - Όρη Ανατολικής Λακωνίας (GR 2540007)

Οι περιοχές «**NATURA 2000**» που συμπεριλαμβάνονται στα όρια του Φορέα Διαχείρισης καταλαμβάνουν έκταση **596.034 στρέμματα**.

- Εντός της προστατευόμενης περιοχής περιλαμβάνεται και μία Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (ΣΠΠΕ) της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας:

ΣΠΠΕ - Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 123)

Άστρος Αρκαδίας

T.K. 22001

Τηλ.: 27550 22021

Φαξ: 27550 22806

e-mail: info@fdparnonas.gr

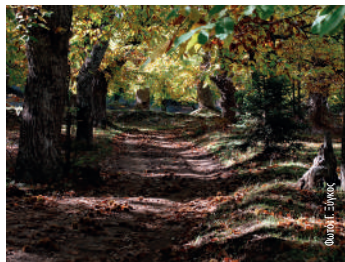
www.fdparnonas.gr

Κέντρο περιβαλλοντικής ενημέρωσης Καστάνιτσας

Η **Καστάνιτσα** είναι το αρχαιότερο Τσακωνοχώρι του Πάρνωνια με ιστορία επτά και πλέον αιώνων. Είναι κτισμένη πάνω σε ένα στενόμακρο λόφο, σε υψόμετρο 850 μ. και έχει περίπου 250 σπίτια. Η Καστάνιτσα ήταν ονομαστή για την παραγωγή της σε ασβέστη, από όπου πήρε το χρώμα της, όπως επίσης και για τα κάστανά της που πιθανόν της έδωσαν το όνομά της. Το χωριό διατηρεί αναλλοίωτα στοιχεία της Τσακωνικής παράδοσης με τα χαρακτηριστικά πυργόσπιτα και οι ηλικιωμένοι κάτοικοί του μιλούν την Τσακωνική διάλεκτο. Έχει χαρακτηριστεί ως **Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους** και από το 1967 έχει ανακηρυχτεί **Παραδοσιακός – Διατηρητέος Οικισμός** με ιδιαίτερη φυσική και αρχιτεκτονική ομορφιά. Το μεγάλο καστανόδασος που την περιβάλλει έχει έκταση 4.500 στρ. και στο παρελθόν η παραγωγή έφτανε τους 400 τόνους. Από το 1983 διοργανώνεται το τελευταίο Σαββατοκύριακο κάθε Οκτώβρη η **Γιορτή Καστάνου**, με ρίζες από τα τέλη του 18ου αιώνα. Μια γιορτή που έχει εξελιχθεί ως μία από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις τοπικών προϊόντων στην Ελλάδα και κάθε χρόνο αποτελεί πόλο έλξης χιλιάδων επισκεπτών.

Το **Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Καστάνιτσας** στεγάζεται στο κτήριο όπου λειτουργήσε το Δημοτικό Σχολείο του χωριού το οποίο είναι κτισμένο το 1870. Οι επισκέπτες στο Κέντρο Ενημέρωσης μπορούν να ενημερωθούν για την προστατευόμενη περιοχή με έμφαση στη μακρόχρονη παρουσία του ανθρώπου στον Πάρνωνια, για τα

Φωτ. Αργεθόπουλος

Φωτ. Αργεθόπουλος

Φωτ. Αργεθόπουλος

Φωτ. Γεωργίου

φυσικά μνημεία της περιοχής, για την αρχιτεκτονική της Καστάνιτσας και τα κυριότερα αξιοθέατά της, αλλά και για την Τσακωνική διάλεκτο.

Η επίσκεψη στο Κέντρο Ενημέρωσης μπορεί να συνδυαστεί με μια βόλτα στον παραδοσιακό οικισμό και στα ερείπια του Βυζαντινού Πύργου που βρίσκεται

στο βόρειο τμήμα του χωριού με πανοραμική θέα σε όλο τον οικισμό αλλά και με περιήγηση σε μονοπάτια που διασχίζουν το περίφημο, από άποψη φυσικής ομορφιάς, καστανόδασος.

Φωτ. Αργεθόπουλος

Κέντρο περιβαλλοντικής ενημέρωσης Άστρους

Η λιμνοθάλασσα Μουστού φιλοξενεί πλούσια βιοποικιλότητα, ισχυρό θέλυγτρο για τον επισκέπτη. Λόγω του νερού και της βλάστησης, καθώς και της παράκτιας τοποθεσίας της, προσελκύει πανίδα αξιόλογη και ενδιαφέρουσα από επιστημονικής απόψεως. Η περιοχή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διαχείριση και μετανάστευση υδρόβιων, αρπακτικών και στρουθιόμορφων πτηνών, καθώς βρίσκεται πάνω στο μεταναστευτικό διάδρομο των ανατολικών ακτών της Ελλάδας. Αποτελεί την κυριότερη περιοχή διαχείρισης υδρόβιων πουλιών στην Ανατολική Πελοπόννησο. Επιπλέον καταγράφεται ποικιλία ειδών ερπετών, αμφιβίων, μικρών θηλαστικών και ψαριών στη λιμνοθάλασσα Μουστού και τις παρακείμενες τάφρους της.

Η λιμνοθάλασσα Μουστού σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει ενταχθεί στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 (NATURA 2000) ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (με κωδικό GR2520003) σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΕ. Σε εθνικό επίπεδο, η λιμνοθάλασσα Μουστού έχει οριστεί ως **Περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης** (2.ΙΙ: Υγρότοπος Μουστού) και ως **Περιοχή Προστασίας της Φύσης** (4.Ι: Περιοχή Προστασίας υγροτόπου Μουστου) [σύμφωνα με Την Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 33999 (ΦΕΚ 353/ΑΠΠ/6.9.2010), και τροποποιήσεις αυτής, όπως ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5.γ. του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011)] και ως **Καταφύγιο Άγριας Ζώης** (ΦΕΚ 329/Β/28-03-2001).

Φωτ: Άγγελος Φαλάππας

Φωτ: Άγγελος Φαλάππας

Στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Άστρους ο επισκέπτης μπορεί να ενημερωθεί για τις λειτουργίες που επιτελούνται στον υγρότοπο Μουστού οι οποίες είναι ποικίλες και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη στήριξη της πανίδας, την αποθήκευση νερού, την τροποποίηση πλημμυρικών φαινομένων κ.ά. Από τις λειτουργίες του οικοσυστήματος προκύπτουν οι υγροτοπικές αξίες, όπως η υψηλή βιοποικιλότητα, η αντιπλημμυρική, η αντιδιαβρωτική και άλλες όπως είναι η επιστημονική και η εκπαιδευτική.

Η ξενάγηση στο Κέντρο μπορεί να συνδυαστεί με περιήγηση στην προστατευόμενη περιοχή, θεματικές παρουσιάσεις, πεζοπορίες σε μονοπάτια και δραστηριότητες που στοχεύουν στη γνωριμία με τη φύση.

Κέντρο περιβαλλοντικής ενημέρωσης Αγίου Πέτρου

«**Πάρνωνας**», όνομα πανάρχαιο που σημαίνει «Λαμπερό Βουνό». Η ετυμολογία του ονόματος συνδέεται με τη ρίζα παρνα-(parna) που είναι προελληνική. Προέρχεται από την ίδια ρίζα με τις ονομασίες της Πάρνηθας και του Παρνασσού. Το βουνό είναι γνωστό και ως «Μαλεβός» ή «Κρόνιον Όρος», δηλαδή το ιερό βουνό του Κρόνου. Οι οροσειρές του που ξεπερνούν σε ύψος τα 1.500m είναι περισσότερες από δέκα με ψηλότερη τη Μεγάλη Τούφρα με 1.934m υψόμετρο. Η χλωρίδα του δεν είναι ακόμα πλήρως γνωστή, ωστόσο περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό φυτών που πιθανότατα υπερβαίνει τα 1.000 είδη, από τα οποία πολλά είναι απειλούμενα, ενδημικά και προστατευόμενα. Περιμετρικά της Μονής Μαλεβής στον Άγιο Πέτρο του Δήμου Βόρειας Κυνουρίας, το είδος *Juniperus drupacea* (δρυπώδης άρκευθος ή δενδρόκεδρος), απαντά ως κυρίαρχο είδος σε αμιγείς ή μικτές συστάδες με μαύρη πεύκη (*Pinus nigra*) και κεφαλληνιακή ελάτη (*Abies cerhalonica*). Πρόκειται για ένα σπάνιο είδος το οποίο απ' όλη την Ευρώπη και την Ελλάδα εμφανίζεται μόνο στην περιοχή του Πάρνωνα, ως αμιγή συστάδα.

Οι Κορυφές Όρους Πάρνωνα και περιοχή Μονής Μαλεβής, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουν ενταχθεί στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000 ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (με κωδικό GR2520006). Σε εθνικό επίπεδο, έχει ορισθεί ως **Περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης** (2.Ι: Συστάδα δενδρόκεδρου Μονή Μαλεβής) και ως **Περιοχή Προστασίας της Φύσης** (3.ΙV: Σημαντική περιοχή χλωρίδας Κορυφών Πάρνωνα) [σύμφωνα με

Φωτ: Άρης Δ. Δ. Π. Γ. Μ.

Φωτ: Άρης Δ. Δ. Π. Γ. Μ.

Φωτ: Άρης Δ. Δ. Π. Γ. Μ.

Φωτ: Άρης Δ. Δ. Π. Γ. Μ.

την Κ.Υ.Α. υπ' αριθμ. 33999 (ΦΕΚ 353/ΑΠΠ/6.9.2010), και τροποποιήσεις αυτής, όπως ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5.γ. του Ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011)] και ως **Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης** (ΦΕΚ 121Δ/1980).

Στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Αγίου Πέτρου ο επισκέπτης μπορεί να ενημερωθεί για τα ενδημικά και σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας του Πάρνωνα με κύρια έμφαση στο ορεινό τμήμα του. Η ξενάγηση στο Κέντρο μπορεί να συνδυαστεί με περιήγηση σε επιλεγμένο μονοπάτι της περιοχής.

Φωτ: Άρης Δ. Δ. Π. Γ. Μ.

Φωτ.: Β. Χαλκιάδης

Φωτ.: Μ. Κολιδά

Ιανουάριος

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Viola parnonia

Τοπικό ενδημικό του Πάρνωνα. Φύεται στις κορυφές Μεγάλη Τούρλα, Ρούσσα Πέτρα και Γαϊτανόραχη. Ανθίζει το Μάιο και τον Ιούνιο. Εξαπλώνεται σε ανοιχτές, πετρώδεις, ασβεστολιθικές εκτάσεις, χωρίς δάσος, σε υψόμετρο μεγαλύτερο των 1600 μέτρων. Συνυπάρχει με άλλα σπάνια, ενδημικά φυτά του Πάρνωνα, όπως τα *Astragalus agraniotii* και *Asperula malevonensis*.

Τσακάλι (*Canis aureus*)

Ο μεγαλύτερος χερσαίος θηρευτής που υπάρχει στην Πελοπόννησο. Μοιάζει με σκύλο ή μικρό λύκο, αλλά είναι πιο λεπτόσωμο ζώο και με μακρύτερα αυτιά. Διαβιεί σε ελώδεις/ βαλτώδεις περιοχές, δάση, αγροτικές, ακόμα και περιαστικές περιοχές. Είναι δειλό και ανθρωπόφοβο ζώο και για το λόγο αυτό έχει υιοθετήσει κυρίως νυχτερινό τρόπο ζωής. Παρότι ανήκει στην Τάξη των «σαρκόφαγων», δεν είναι αποκλειστικά σαρκοφάγο ζώο, αλλά μεγάλο μέρος της τροφής του αποτελεί η φυτική ύλη.

Φωτ: Ελ. Καραγιάννης

Φωτ: Αργέτι Δολιγίτη

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
			1 ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ	2	3	4
5	6 ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Φωτ.: Ε. Καλησιώτης

Φωτ.: Β. Βασιλάκης

Φεβρουάριος

Astragalus agraniotii

Σπάνιο και πολύ τοπικό είδος, ενδημικό του Πάρνωνα. Φύεται στα ανώτερα τμήματα της κορυφής Μεγάλη Τούρλα και στη γειτονική Ρούσσα Πέτρα. Η ανθοφορία του εμφανίζεται τον Ιούνιο. Περιλαμβάνεται στο Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας ως Κινδυνεύον (ΕΝ).

Βίδρα (Lutra lutra)

Η βίδρα είναι ένα αμφίβιο σαρκοφάγο θηλαστικό, μεσαίου μεγέθους, με κυρίως νυχτόβιες συνήθειες. Τρέφεται κυρίως με ψάρια αλλά και με υδρόβια ζώα όπως καβούρια, βατράχια, νερόφιδα, μικρά θηλαστικά και πτηνά. Απαντάται σε ποτάμια, ρυάκια, λίμνες, εκβολές ποταμών, λιμνοθάλασσες, αρδευόμενες εκτάσεις, ακόμα και αποστραγγιστικά κανάλια και τάφρους, δεδομένου ότι η ποιότητα των υδάτων είναι καλή και η τροφή επαρκής. Οι πληθυσμοί της παρουσιάζουν πτωτική τάση, ως φυσικοί επακόλουθο της καταστροφής και υποβάθμισης των κατάλληλων ενδιαιτημάτων.

Φωτ: Ε. Κατσουλάκης

Φωτ: Βαγιακ

2015

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ	24	25	26	27	28	

2 Φεβρουαρίου: Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων •

Φωτό: Ελ. Χαλκιάδης

Φωτό: Άγγελος Φ. Δ. Ο. Π. Υ. Μ.

Μάρτιος

Asperula malevonensis

Σπάνιο είδος, τοπικό ενδημικό του Πάρνωνα. Εμφανίζεται στα ανώτερα τμήματα της κορυφής Μεγάλη Τούρλα και στη γειτονική Ρούσσα Πέτρα. Για την εξάπλωσή του απαιτούνται ανοιχτές, πετρώδεις, ασβεστολιθικές εκτάσεις, σε υψόμετρο μεγαλύτερο των 1600 μέτρων. Η δυσκολία στη δημιουργία και εγκατάσταση νέων ατόμων και ανανέωσης του πληθυσμού αποτελεί πιθανό κίνδυνο για τη μακροχρόνια επιβίωση του είδους. Για το λόγο αυτό, περιλαμβάνεται στο Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας ως Τρωτό (VU).

Πορφυροτσικνιάς (*Ardea purpurea*)

Ο πορφυροτσικνιάς είναι ένας μεγάλος ερωδιός. Έχει σώμα ψηλόλιγνο, με τυπικά μακρύ λαιμό και σχετικά μικρότερο κεφάλι -σε σχέση με τους άλλους τσικνιάδες- που καταλήγει σε μακρύ και στενό κίτρινωπό ράμφος, και κίτρινα πόδια λεπτά και μακριά. Οι βιότοποι που διαβίει περιλαμβάνουν υδροτοπικά οικοσυστήματα όπως λίμνες, λιμνοθάλασσες, ποτάμια και εκβολές, κ.λπ. όπου απαντάται στους πυκνούς καλαμιώνες, με το χρωματικό του πρότυπο και το σχήμα του σώματος να του παρέχουν τέλεια κάλυψη. Τα ψάρια αποτελούν την κύρια πηγή τροφής, μαζί με βατράχια και ασπόνδυλα. Η κυνηγετική τεχνική του πορφυροτσικνιά είναι όμοια με των συγγενικών του ειδών όπου η ενέδρευση σε πλήρη ακινησία και το αστραπιαίο τίναγμα του ράμφους εξασφαλίζουν την τροφή του.

Φωτ: Αργεο Φ.Δ.Π.Σ.Α.

Φωτ: Ελ. Καλαϊτάκης

ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΔΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24 31	25 ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ	26	27	28	29

3 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Άγριων Ζώων και Φυτών • 20 Μαρτίου: Διεθνής Ημέρα της Γης • 21 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας •
22 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό • 23 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Μετεωρολογίας •

Φωτό: Β. Καμπούρακης

Φωτό: Γ. Παναγιώτου

Απρίλιος

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Allium orestis

Πρόκειται για ένα πρόσφατα περιγεγραμμένο είδος άγριου κρεμμυδιού που ανακαλύφθηκε αρχικά στον Πάρνωνα και κατόπιν και στον Ταΰγετο. Δημοσιεύθηκε ως νέο είδος για την επιστήμη το έτος 2012. Οι πληθυσμοί του αναπτύσσονται στα σχιστολιθικά-πυριτικά εδάφη των τριών μεγάλων δασών καστανιάς του Πάρνωνα, συνεπώς έχει καταγραφεί από την περιοχή της Καστανίτσας, του Κοσμά και του Αγίου Πέτρου-Καστρίου. Το όνομά του μνημονεύει τον Ορέστη Μυλωνάκη, φοιτητή του Βιολογικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών, που έχασε τη ζωή του σε ατύχημα τον Ιούνιο του 2011, καθώς πρόσφερε εθελοντική εργασία στο Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς.

Φιδόσαυρα (Pseudopus apodus)

Η φιδόσαυρα ανήκει στην οικογένεια σαυρών *Anguidae* που περιλαμβάνει τις άποδες σαύρες, δηλαδή, σαύρες οι οποίες δεν έχουν καθόλου άκρα! Είναι η μεγαλύτερη σαύρα της Ευρώπης με συνολικό μήκος σώματος να φτάνει τα 140 cm και την ουρά να μη διαχωρίζεται εμφανώς από το σώμα. Απαντάται σε βιότοπους με πετρώδες ή βραχώδες υπόστρωμα και ξηρόφιλη βλάστηση, σε περιοχές με ανοικτές περιοχές με θάμνους, σε καλλιέργειες και σε χορτολιβαδικές εκτάσεις. Εμφανίζει έντονη δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της ημέρας, ενώ στις θερμές νοτιότερες περιοχές δεν πέφτει σε νάρκη και είναι ενεργή όλο το χρόνο. Είναι εδαφοβία σαύρα και βυθίζεται στο χαλαρό έδαφος ή ανάμεσα στις πέτρες, ενώ τα νεαρά άτομα έχουν αναρριχητικές ικανότητες. Η διατροφή της βασίζεται σε ασπόνδυλα (αράχνες, σαλιγκάρια, μυριάποδα, κολεόπτερα, κ.ά.) ενώ καταναλώνονται και μικρά τρωκτικά και σαύρες.

Φωτό: Γ. Γουρναντοπούλης

Φωτό: Ελ. Καλλιουτάκης

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10 ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	11	12 ΠΑΣΧΑ
13 ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΚΑΙΝΗΣΙΜΟΥ	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

22 Απριλίου: Διεθνής Ημέρα Μητέρας Γης • 24 Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα Κατάργησης των Πειραμάτων σε Ζώα •

Φωτ. Β. Κουμουτσάκης

Φωτ. Αργείο Φ. Δ. ΟΠΥΜ.

Μάϊος

Minuartia parnonia

Στενότοπο ενδημικό είδος. Εξαπλώνεται σε λίγες περιοχές του Πάρνωνα και της ευρύτερης περιοχής του (πουθενά αλλού στον πλανήτη). Συμπεριλαμβάνεται στο Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας ως Σχεδόν Απειλούμενο (NT). Οι περιοχές κοντά και πάνω από το χωριό Πραστός φιλοξενούν το μεγαλύτερο πληθυσμό του είδους.

Τρανονυχτερίδα (*Eptesicus serotinus*)

Η τρανονυχτερίδα είναι μια μεγαλόσωμη νυχτερίδα με σώμα ρωμαλέο, μεγάλο κεφάλι, μεσαίου μεγέθους αυτιά, πλατύ ρύγχος και μικρά μάτια. Η γούνα της είναι μακριά. Τα χαρακτηριστικά πρόσθια άκρα-πτερά είναι σχετικά πλατιά, με άνοιγμα πτερών μέχρι τα 38 εκατοστά. Εξαπλώνεται σε όλη την Ελλάδα και απαντάται σε καλλιέργειες, χωράφια, οπωρώνες, όρια δασών, λιβάδια, υδατοσυλλογές, αλλά και χωριά και πόλεις. Κουρνιάζει σε κουφάλες δέντρων, ρωγμές βράχων, σπηλιές και σε διάφορα σημεία των σπιτιών. Είναι νυχτόβιο ζώο, πετάει με μεγάλη ταχύτητα και ευκίνησία και τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση, μέσω ηχοεντοπισμού, αλλά και έντομα από τα φύλλα των δέντρων, ακόμα και από το έδαφος.

Φωτ.: Ελ. Καλαϊτζάκης

Φωτ.: Αργελέ Φ.Δ.Ο.Π.Υ.Μ.

ΜΑΪΟΣ 2015

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
				1 ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

11 - 12 Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα Αποδημητικών Πουλιών • 22 Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα Βιοποικιλότητας • 23 Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα Χελώνας • 24 Μαΐου: Ευρωπαϊκή Ημέρα Πάρκων •

Ιούνιος

Astragalus drupaceus

Σπάνιο είδος, ενδημικό της Πελοποννήσου. Έχουν καταγραφεί λίγοι πληθυσμοί του και περιλαμβάνεται στο Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας ως Τρωτό (VU). Ο μεγαλύτερος πληθυσμός του Πάρνωνα έχει εντοπιστεί σε περιοχή βόρεια του χωριού Αγίου Ιωάννη και περιλαμβάνει περισσότερα των 1000 φυτών.

Ελαφοκάνθαρος (*Lucanus cervus*)

Ο ελαφοκάνθαρος είναι το μεγαλύτερο σκαθάρι της Ευρώπης, με το μήκος των αρσενικών ατόμων να φτάνει τα 8 cm και των θηλυκών μόλις τα 4 cm. Τα αρσενικά έχουν τις τεράστιες και διακλαδισμένες, ωστόσο ακίνδυνες, δαγκάνες στο κεφάλι τους, που τις χρησιμοποιούν για να μάχονται μεταξύ τους στην περίοδο της αναπαραγωγής. Οι προνύμφες ζουν για 5 ή 6 χρόνια και τελικά μεταμορφώνονται σε τέλεια έντομα που ζουν μόνο για λίγους μήνες. Είναι δραστήρια τις νυχτερινές ώρες και τρέφονται με νέκταρ και χυμούς δέντρων, χρησιμοποιώντας τις γνάθους τους για να τρυπήσουν τον φλοιό των τρυφερών κλαδιών των βελανιδιών και των καστανιών. Έχουν φτερά και πετούν, αλλά οι πτητικές τους ικανότητες δεν είναι καλές εξαιτίας του μεγάλου μεγέθους τους, ιδιαίτερα στα αρσενικά άτομα. Τους λίγους μήνες της ζωής τους εμφανίζονται σε βιότοπους, όπου μπορούν να τραφούν, δηλαδή σε δάση φυλλοβόλων.

Φωτ.: Ε. Χαλπουζάκης

Φωτ.: Γ. Τριανταφύλλου

ΙΟΥΝΙΟΣ 2015

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1 ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

5 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος • **8 Ιουνίου:** Παγκόσμια Ημέρα Ωκεανών • **15 Ιουνίου:** Παγκόσμια Ημέρα Ανέμου •
17 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα κατά της Ερημοποίησης και της Ξηρασίας • **21 Ιουνίου:** Παγκόσμια Ημέρα Υδρογραφίας •

Φωτ.: Ελ. Καλλιμαζιώτης

Φωτ.: Ευρωπαϊκή Ένωση

Ιούλιος

Petrorhagia grandiflora

Στενότοπο, ενδημικό φυτό του Πάρωνα και του Χιονοβουνίου. Φύεται σε βράχους και κρημνούς, συχνά σε απρόσιτες θέσεις. Ανθίζει από το Μάιο έως τον Ιούλιο.

Σπιτόφιδο (*Zamenis situlus*)

Το σπιτόφιδο ανήκει στην οικογένεια *Colubridae*, που περιλαμβάνει τα κοινά φίδια, δηλαδή τα τυπικά φίδια με το μακρύ και λεπτό σώμα. Εξapλώνεται στην νοτιοανατολική Ευρώπη και σε όλη σχεδόν την Ελλάδα και απαντάται σε περιοχές με μακκία και φρύγανα, δάση φυλλοβόλων, υγρά λιβάδια, καλλιέργειες και φυσικά χωριά, οικισμούς και σπίτια. Είναι ένα μεσαίου μεγέθους φίδι, κυρίως εδαφόβιο, αλλά έχει και αναρριχητικές ικανότητες. Αναμφισβήτητο, πρόκειται για το ωραιότερο φίδι της Ελλάδας. Το σπιτόφιδο δραστηριοποιείται την ημέρα, αλλά κατά τους ζεστούς μήνες είναι ενεργό μέχρι αργά το δειλινό, ενώ μπορεί να βρεθεί να θερμολυγίζει ακόμα και τη νύχτα. Η διατροφή του βασίζεται στα τρωκτικά, πουλιά και σάυρες, ενώ τα νεαρά άτομα τρώνε και μεγαλόσωμα έντομα. Δεν έχει δηλητήριο και σκοτώνει την τροφή του με περίσφιξη, ενώ είναι εντελώς ακίνδυνο για τον άνθρωπο.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΣΤΟΥ

Φωτό: Ελ. Καλλιουδάκης

Φωτό: Αργύριος Λαμπρινός

ΙΟΥΛΙΟΣ 2015

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Φωτ: Ε. Χαμπακούλης

Φωτ: Γεωργ. Φιλιππίδης

Αύγουστος

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΠΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Thymus laconicus

Σπάνιο αρωματικό φυτό, ενδημικό της νοτιοανατολικής Πελοποννήσου. Περιλαμβάνεται στο Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπάνιων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας ως Τρωτό (VU). Στον Πάρνωνα καταγράφηκε πρόσφατα. Υπενθυμίζει το κοινό θυμάρι αλλά ταξινόμικά δεν είναι κοντινός συγγενής του.

Dryomys nitedula

Ο δενδρομυωξός είναι ένα μικρού μεγέθους θηλαστικό και από τα μικρόσωμα είδη των μυωξών. Τα μάτια του είναι σχετικά μεγάλα και τα αυτιά μικρά για τρωκτικό, με μια χαρακτηριστική μαύρη λωρίδα που ξεκινά από τα μουστάκια και μέσω των ματιών φτάνει μέχρι τη βάση των αυτιών. Διαβίει σε ποικιλία οικοτόπων, όπως δάση φυλλοβόλων, κωνοφόρων ή και μικτά. Είναι νυκτόβιο ζώο και δημιουργεί σε κοιλότητες δέντρων, ανάμεσα στα κλαδιά ή και σε σχισμές βράχων μια φωλιά, όπου στην είσοδο πλέκει τρίχες, πούπουλα, βρύα και φυτά. Είναι κυρίως φυτοφάγος καθώς καταναλώνει καρπούς, φρούτα, λειχήνες, ρίζες, αλλά τρώει και έντομα και τις προνύμφες τους. Τους χειμερινούς μήνες πέφτει σε χειμερία νάρκη, ανάλογα με τη διάρκεια και τη δριμύτητα του χειμώνα σε κάθε περιοχή.

Φωτό: Γ. Χαλκούδης

Φωτό: Αργεθέλλου Γ.Μ.

2015

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15 ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ	16
17	18	19	20	21	22	23
24 31	25	26	27	28	29	30

29 Αυγούστου: Διεθνής Ημέρα κατά των Πυρηνικών Δοκιμών •

Φωτ. Ε. Καπουτζής

Φωτ. Αρχείο Φ.Δ.Ο.Π.Υ.Α.

Σεπτέμβριος

Alkanna sfikasiana

Ενδημικό είδος του Πάρνωνα και των μικρότερων ορέων Μαδάρας και Χιονοβουνίου στα νοτιοανατολικά του. Φαίνεται να είναι συγγενικό με την *Alkanna graeca*, όμως τα άνθη του έχουν γαλάζιο ή ρόδινο-γαλάζιο χρώμα. Συναντάται σε υψόμετρο έως και 1300 μέτρα και προτιμά πετρώδεις πλαγιές και ξέφωτα δασών. Έχει καταγραφεί σε αρκετές θέσεις, από το χωριό Αγιάνης Κυνουρίας μέχρι νότια της Κρεμαστής στη Λακωνία.

Zacharias Almuri (Aphanius almiriensis)

Ο Ζαχαριάς Αλμυρής είναι ψάρι με πολύ μικρό μέγεθος, αφού δεν ξεπερνά τα 4 cm και έχει πολύ περιορισμένη γεωγραφική κατανομή. Είναι ενδημικό της ΒΑ-Α Πελοποννήσου, και έχει καταγραφεί μόνο σε δύο τοποθεσίες της περιοχής αυτής (πηγή Κοκόση [Αλμυρή Κορινθίας] και πηγή Μελιγού της λιμνοθάλασσας Μουστου). Από τελευταίες δειγματοληψίες ιχθυολόγων φαίνεται, ότι η λιμνοθάλασσα του Μουστου αποτελεί πλέον το μοναδικό σημείο καταγραφής μέχρι και σήμερα. Ο Ζαχαριάς διαβίει σε υφάλμυρα νερά, με ελαφριά ροή και μικρό βάθος, όπου η υδρόβια βλάστηση του εξασφαλίζει κάλυψη και τροφή, η οποία αποτελείται από υδρόβια ασπόνδυλα. Είναι ταχύτατος κολυμβητής και σχηματίζει κοπάδια. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι ότι κατά την περίοδο της αναπαραγωγής στο σώμα του εμφανίζονται αδένες που του δίνουν μια πικρή γεύση, προστατεύοντας τα άτομα από τους θηρευτές τους.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

16 Σεπτεμβρίου: Διεθνής Ημέρα για τη Διατήρηση της Στιβάδας του Όζοντος • **18 Σεπτεμβρίου:** Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών •

20 Σεπτεμβρίου: Ευρωπαϊκή Ημέρα Μετακινήσεων χωρίς Αυτοκίνητο •

Φωτ. Αργετοπούλου Γ.Μ.

Φωτ. Γ. Χαλβατζάκης

Οκτώβριος

Λαφιιάτης (*Elaphe quatuorlineata*)

Ο λαφιιάτης ανήκει στην μεγαλύτερη ομάδα φιδιών (οικογένεια *Colubridae*), που περιλαμβάνει τα τυπικά φίδια με το μακρύ και λεπτό σώμα. Απαντάται στις παρυφές δασών και σε ανοικτά δάση, σε παραποτάμια οικοσυστήματα, σε οικότοπους με βραχώδες υπόστρωμα, αλλά και σε περιοχές με ανθρώπινη δραστηριότητα (καλλιέργειες, δεντρώνες, φυτοφράκτες, κ.λπ.). Είναι ένα μεγάλου μεγέθους φίδι με ρωμαλέο σώμα και μήκος που μπορεί να φτάσει τα 2,6 μέτρα. Ο λαφιιάτης δραστηριοποιείται την ημέρα, αλλά κατά τους πιο ζεστούς μήνες είναι ενεργός κυρίως τις απογευματινές ώρες. Είναι κυρίως εδαφόβιο φίδι, που κινείται σχετικά αργά για φίδι, αλλά έχει και αναρριχητικές ικανότητες. Η διατροφή του βασίζεται στα τρωκτικά και κυρίως στους αρουραίους, όμως καταναλώνονται και πουλιά και μεγάλες σαύρες. Δεν έχει δηλητήριο και σκοτώνει την τροφή του με περίσφιξη, ενώ είναι εντελώς ακίνδυνο για τον άνθρωπο.

Sideritis clandestina subsp. *clandestina* (Τσάι του Βουνού)

Ενδημικό της Πελοποννήσου. Εξαπλώνεται στα όρη Πάρνωνας, Ταΰγετος και Ερύμανθος. Στον Πάρωνα φύεται σε πολλές κορυφές, ωστόσο υπερσυλλέγεται και είναι πιθανό οι πληθυσμοί του να αντιμετωπίσουν πρόβλημα απρόσκοπτης επιβίωσης σε μερικά χρόνια. Ιδιαίτερη προστασία χρειάζεται το υποείδος από τη συλλογή για εμπορικούς σκοπούς. Ο τοπικός πληθυσμός μπορεί να συλλέγει με προσοχή, για τις ανάγκες των οικογενειών του. Καλλιεργείται εύκολα για τις ανάγκες της εμπορικής εκμετάλλευσής.

2015 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28 ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΟΧΙ ΕΘΝΙΚΗ ΕΡΕΤΗ	29	30	31	

2 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Γιορτή Πουλιών • 4 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων • 13 Οκτωβρίου: Διεθνής Ημέρα Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών • 24 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ακτών •

Φωτ. Κρέστω Ούγγυλ

Φωτ. Π. Παυλός

Νοέμβριος

Centaurea laconica subsp. *laconica*

Ενδημικό υποείδος της νότιας Πελοποννήσου. Φύεται συνήθως σε πετρώδεις, ασβεστολιθικές πλαγιές και σε αμμώδεις θέσεις και μπορεί να εμφανίζεται, τόσο σε χαμηλό, όσο και σε υψηλό υψόμετρο (400-1500 μέτρα).

Ερημόφιδο (*Eryx jaculus*)

Το ερημόφιδο είναι ένα σχετικά μικρό φίδι με το μήκος του μπορεί να φτάσει τα 80 cm. Το σώμα του είναι λεπτό στο κεφάλι και την ουρά και παχύτερο στο ενδιάμεσο σώμα, η ουρά είναι κοντή και λεπταίνει απότομα, τα μάτια του είναι μικρά και χαρακτηρίζονται από τις κατακόρυφες κόρες. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του, όπως και όλων των βοών, η ύπαρξη στη βάση της ουράς 2 «αγκαθιών» ή νυχιών που ουσιαστικά είναι τα υπολείμματα των πίσω άκρων! Απαντάται σε περιοχές με χαμηλή βλάστηση (θαμνώνες, λιβάδια, καλλιέργειες, με αμμώδεις και πετρώδες υπόστρωμα) και δραστηριοποιείται την ημέρα και πάντα υπογείως, εκτός από την αναπαραγωγική περίοδο που εκτίθεται και στην επιφάνεια του εδάφους. Γεννά νεαρά άτομα αφού τα θηλυκά άτομα «κρατούν» τα αυγά στην κοιλιά τους μέχρι και την εκκόλαψη. Η διατροφή του βασίζεται στα μικρά θηλαστικά, στα πουλιά και τις σαύρες και στα έντομα, τα οποία σκοτώνει με περισφιξη.

Φωτό: Αργέτι Φ.Δ.Ο.Π.Υ.Α.

Φωτό: Π. Παυλός

2015 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 30	24	25	26	27	28	29

6 Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα για την Παρεμπόδιση της Εκμετάλλευσης του Περιβάλλοντος στον Πόλεμο και τις Ένοπλες Συγκρούσεις •

14 Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ανακύκλωσης •

Φωτό: Αργείο Φ. Δ. Ο. Π. Υ. Μ.

Φωτό: Αργείο Φ. Δ. Ο. Π. Υ. Μ.

Δεκέμβριος

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ
ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Pancratium maritimum

Από τα ομορφότερα φυτά των αμμωδών παραλιών, γνωστό επίσης ως «κρίνος της θάλασσας», εμφανίζει πολλούς πληθυσμούς στη Μεσόγειο ενώ είναι λιγότερο διαδεδομένο σε άλλα τμήματα της Ευρώπης. Ανθίζει το καλοκαίρι, συχνά χωρίς φύλλα, με λευκά αρωματικά άνθη που ξεκινούν από έναν υπόγειο βολβό. Ορισμένοι πληθυσμοί του, σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, έχει παρατηρηθεί ότι συρρικνώνονται, καθώς η απρόσεκτη τουριστική αξιοποίηση των παραλιών μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα φυτά. Στο Μουστό, το *Pancratium* δεν είναι πολύ διαδεδομένο και ο πληθυσμός του χρειάζεται εποπτεία, ώστε να μην υποχωρήσει περαιτέρω.

Alcedo atthis

Η αλκυόνα είναι ένα μικρόσωμο πτηνό. Με μήκος κάτω από 20 cm, δεν είναι ένα εντυπωσιακό, από πλευράς μεγέθους, πτηνό που μπορεί να παρατηρήσει ο επισκέπτης στον υγρότοπο. Όμως, όταν καταφέρει και το δει, καθώς πετά με μεγάλη ταχύτητα, εντυπωσιάζεται από τα χρώματά του, καθώς η αλκυόνα είναι ένα μικρό, αεικίνητο, υπάμενο ουράνιο τόξο! Όταν σταματήσει σε ένα κλαδί αποκαλύπτει τις σωματικές της αναλογίες: παχουλή, κοντά πόδια, κοντή ουρά, μεγάλο κεφάλι και πολύ μεγάλο ράμφος. Τα ψάρια, που αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος της διατροφής της, μαζί με αμφίβια και υδρόβια ασπόνδυλα, την υποχρεώνουν να βρίσκεται κοντά σε ρυάκια και ποτάμια με χαμηλή ροή, λίμνες και λιμνοθάλασσες, εκβολές και ακτές, πάντα με δέντρα και κατάλληλη βλάστηση.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25 ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ	26 ΣΥΝΑΧΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ	27
28	29	30	31			

5 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Εδάφους • 11 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Βουνού • 29 Δεκεμβρίου: Διεθνής Ημέρα για τη Βιολογική Ποικιλότητα •

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2016

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

ΜΑΡΤΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

ΑΠΡΙΛΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

ΜΑΪΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ΙΟΥΝΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ΙΟΥΛΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ						
Δ	Τ	Τ	Π	Π	Σ	Κ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013»
«Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του όρους Πάρνωννα & υγροτόπου Μουστού»

Ευρωπαϊκή Ένωση - ΕΤΠΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ &
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΠΠΕΡΑΑ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

«Κάνουμε τις πράξεις, ζούμε το αποτέλεσμα»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης